

Historische fietstocht van Amsterdam naar Sloten

Neem net zoals keizer Maximiliaan I, vele Pelgrims, Rembrandt van Rijn en Tour de Francerijders de Sloterweg en bezoek 'ons' Politiebureautje in het jongste beschermd dorpsgezicht van Amsterdam.

Politiebureautje te bezichtigen

Slotenaar Ben vertelt u graag meer over zijn dorp en dit bijzondere monument. En natuurlijk kunt u dan ook als boef op de foto in de cel.

“Het Politiebureautje is met ingang van 3 april (in verband met corona voorlopig alleen bij droog weer) op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur geopend”.

Adres: Dorpsplein 1, Sloten (Amsterdam)

Over de Sloterweg

De Sloterweg vormde sinds de middeleeuwen de belangrijkste uitvalsweg vanuit Amsterdam naar het westen. Na het Mirakel van Amsterdam in 1345 werd deze weg een belangrijk deel van de pelgrimsroute van Haarlem en de rest van Holland naar het Mirakel in de Kalverstraat. Ook keizer Maximiliaan I reisde over de Sloterweg naar Amsterdam omdat hij prompt was genezen nadat hij had beloofd de kapel te bezoeken. Als dank mocht Amsterdam zijn kroon in het wapen voeren.

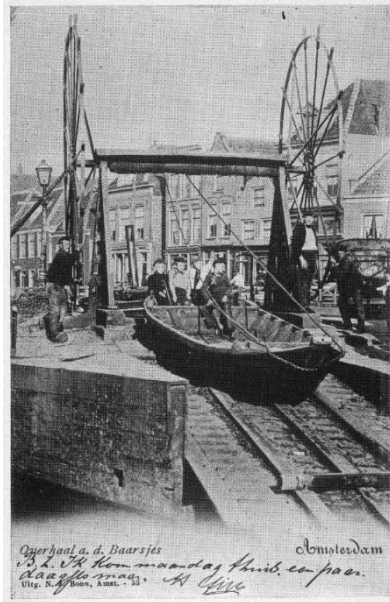
In 1508, toen de Haarlemmermeer een stuk van de weg afsnoepte, werd de belangrijkste verbinding verlegd naar het noordelijker gelegen Sloterdijk.

Rembrandt en de Tour de France

Toch was de rol van de Sloterweg niet uitgespeeld. Amsterdammers gingen er graag wandelen, onder wie Rembrandt, die de weg tekende. En in 1954 stond de Sloterweg in de internationale belangstelling: op 8 juli van dat jaar ging de Tour de France voor het eerst van start buiten Frankrijk. Burgermeester d'Ailly gaf op de Sloterweg het officiële startteken.

Start bij de Overtoom

We beginnen de route bij de schinkel aan het einde van de Overtoom. De naam Overtoom is vernoemd naar de Overtoomse Vaart, een in 1904 gedempte waterweg die leidde naar de Overtoom tussen de Kostverlorenvaart en de rivier de Schinkel, nabij de Amstelveenseweg. Een **overtoom** is een installatie waarbij een schip over land van het ene in het andere water wordt getrokken, met het doel een peilverschil te overwinnen.

Van de overhaal van de Slotervaart naar de Kostverlorenvaart. Hier ligt nu de brug (nr. 199) naar de Surinamestraat; circa 1900.

We gaan de Sloterkade op

De Schinkel vormde tussen 1816 en 1921 de grens tussen Amsterdam en de gemeente Sloten. Tot ver in de 20ste eeuw begon hier het platteland.

Sloterkade 21-22 Het Aalsmeerder Veerhuis

Van rond 1600 tot 1942 lag voor de deur van dit pand de schutsluis tussen de grote Hollandse waterschappen Amstelland en Rijnland. Het **Aalsmeerder Veerhuis** is een historisch pand uit 1634. Het is een van de laatste overgebleven huizen van de vroegere Overtoomse Buurt. Na de aanleg van de overtoom in de Schinkel in 1515 ontstond hier een levendige buurt met veel bedrijvigheid. Naast diverse ambachtslieden hadden ook herbergen hier een plaats. Een van de bekendste gebouwen was de herberg de 'Bonte Os' of het Aalsmeerder Veerhuis, waar een gevelsteen op de voorgevel aan herinnert. Ook toen de trekschuitlijn naar Aalsmeer was opgeheven en de Overtoom een straat was geworden bleef het rondom de sluis een levendig buurtje, waar de wachtende schippers hun boodschappen deden.

Na een lange periode van verval werd dit monument in 1965 in oude glorie gerestaureerd. Dit was het woon-werkhuis van Geurt Brinkgreve, geestelijk vader van Stadsherstel. Tegenwoordig houdt onder andere de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse binnenstad hier kantoor.

Rijnburgstraat

Aan het eind gaat de kade over in de Rijnburgstraat. Een naam die pas sinds 1978 bestaat, voorheen was dit stukje het begin van de Sloterweg. We stappen er even af om Huis te Vraag te bekijken (open na 11.00 uur), links verscholen in het groen, en misschien wel de meest romantische, verstilde plek van Amsterdam, met al die oude, scheefgezakte graven overwoekerd door klimop.

Huis te Vraag is een "gesloten" begraafplaats. Het "gesloten" zijn betekent niet dat er geen bezoekers mogen komen, maar dat er geen nieuwe graven kunnen bij komen.

Oorspronkelijk zou hier een boerenhofstede hebben gestaan. Maximiliaan van Oostenrijk zou hier in 1489 de weg naar Amsterdam hebben gevraagd, wat de naam zou verklaren. In 1632 wordt het *Huis ter Vraech* voor het eerst officieel genoemd. In 1891 werd het terrein met zand ongeveer twee meter opgehoogd, waarna het werd ingericht als particuliere protestantse begraafplaats van de Nederlands Hervormde Kerk. Er zouden ongeveer 12 duizend overledenen begraven zijn.

En de kaart of de mobiel komt tevoorschijn, want we kunnen opeens niet meer verder: de Sloterweg is pas te bereiken na het doorkruisen van knooppunt De Nieuwe Meer, waar auto's over de A10 en A4 razen. Wij nemen de doorsteek over het Aalsmeerplein en de Vlaardingenaan, onder de snelweg en de metro door en verderop linksaf de Johan Huizingalaan in.

Eindelijk de Sloterweg

Daar aan onze rechterhand ligt dan eindelijk de Sloterweg. Een tikje teleurstellend is hij in eerste instantie wel: waar is het verleden gebleven? Links staat hoogbouw in de vorm van functioneel uitzierende kantoren en designhotel Artemis. Rechts ligt Park Haagseweg, vóór 1990 een sportpark, nu een keurig woonwijkje met straatnamen van jazzmuzikanten. De politie school die sinds 1969 op Sloterweg 700 was, is in 2014 gesloopt om plaats te maken voor eilandjes met zelfbouwkavels. Voor de dappere doorfietser ontvouwt zich nu eindelijk de landelijke rust die de polder tot aan de annexatie in 1921 door Amsterdam kenmerkte. Het begint met aan de linkerkant de paarden bij Manege de Ruif (Sloterweg 675).

Het Siegerpark

Erachter ligt het Siegerpark, vernoemd naar dr. Wilhelm Sieger (1886-1958), directeur van de Amsterdamse Chininefabriek en lid van de Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt. De fabriek gebruikte het gif van bijen om medicijnen te maken tegen reuma. Sieger vroeg tuinarchitect Jan Bosma een bijenvriendelijke tuin in te richten in Engelse landschapsstijl, met veel exotische bomen. Ernaast kwam nog het Bijenpark met siertuinen en imkertuinen.

Beide werden in 1936 geopend sinds 1996 is het een openbaar stadspark met beeldhouwwerken van onder meer Hildo Krop en André Volten. Het 'oude' Bijenpark bestaat nog steeds, verstopt achter de panden van firma Van der Veldt, te herkennen aan de duikboot (op het droge). Ga tussen de twee loodsen door en volg het onverharde weggetje erachter.

Rust

Wij gaan verder. Voorbij volkstuintencomplex Lissabon (aan de linkerkant), de rotonde met de brede Anderlechtlaan, het grote Sportpark Sloten met wielercircuit en Velodrome, golfbaan, turnhal, voetbal-, honkbal- en American-footballvelden en dan langs vrijstaande boerderijen en klassiek vormgegeven huizen, van de weg en elkaar gescheiden door groene, boomrijke tuinen en slootjes vol kroos, alleen te bereiken over privébruggetjes. Het is rustig hier.

De Sloterweg was lang een populaire zondagse wandelroute voor veel Amsterdammers, onder wie Rembrandt van Rijn. Weg, dorp en kerk heeft hij meermalen vereeuwigd.

Hoewel de lintbebouwing geen 17de-eeuwse resten meer toont, is de verstilde sfeer die Rembrandt en anderen schetsten nog altijd aanwezig. Dat geldt ook voor de oude dorpskern van Sloten: rechtdoor bij de kruising met de Ditlaar en hobbeland verder over de Sloterweg, die nu bestraat is met klinkers.

Links passeren we het Tolhuis: Sloterweg 1191

In 1815, toen het onderhoud van de weg te wensen overliet, stak een aantal landeigenaren, verantwoordelijk voor het onderhoud, de koppen bij elkaar om te overleggen over een plan om de weg te bestraten en er bomen langs te planten. Men besloot hiertoe over te gaan door er een lening voor te verstrekken. Om dat geld te kunnen terugverdienen, wilden zij tol gaan heffen. Op 24 juli 1816 kregen zij daarvoor toestemming. Vanaf dat moment moest iedereen die van de weg gebruik maakte een bedrag van twee duiten (één gulden was 160 duiten) betalen. Dit bedrag werd betaald, aan een van de tolgaarders die in een houten huisje vlak bij de Overtoom en aan het einde van de weg in Sloten woonden. De tol bleef bestaan tot 1923. Twee jaar eerder was de gemeente Sloten door Amsterdam geannexeerd.

Rechts staat de Sint-Pancratiuskerk (uit 1901)

De kerk staat op de grond van een gelovige boer die zijn boerderij en land aan de Rooms-katholieke Kerk had geschonken. Erachter ligt een begraafplaats.

Ertegenover café-restaurant Kerkzicht

Het café waar een goed katholiek na de mis even een borreltje ging (gaat?) pakken.

En aan de rechterkant vindt u het eindpunt van deze fietstocht: Het kleinste Politiebureau van Nederland.

Voor lekkere koffie met gebak/lunch of borrel kunt u binnen of op het ruime terras terecht bij de in 2008 door Stadsherstel gerestaureerde molenstomp. U rijdt daarvoor de Sloterweg af, links het Langsom op en gelijk rechts de Akersluis in. Het water over links de P. Hans Frankfurthersingel op en dan de weg langs de Ringvaart volgen. U ziet verderop de Akermolen

Theehuis de Akermolen: Zwartepad 30

De molenstomp moest verdwijnen, het werd namelijk gezien als een obstakel in de dijk. Maar na jarenlange strijd door Stadsherstel en historische verenigingen is de oude molen gered en herbestemd tot Theehuis de Akermolen. Het is dé ontmoetingsplek voor bewoners van de Amsterdamse wijk, de Aker, en een heerlijke plek voor recreanten. In het theehuis werken mensen met een verstandelijke beperking.

In de molen kunt u onder een glazen vloer de scheprad en vijzelgang bekijken alsook in de kelder.

Openingstijden

Dinsdag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00uur

Zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00uur

Een groot deel van deze fietstocht stond in Ons Amsterdam in het nummer van september 2016.